

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a dispozițiilor în materia pensiilor de serviciu din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Ministerului Justiției

2.2 Descrierea situației actuale

În Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 950 din 20 octombrie 2023 a fost publicată Legea nr. 282/2023 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal. Acest act normativ aduce modificări substanțiale în ceea ce privește regimul juridic al pensiilor de serviciu ale magistraților, în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 467/2023 - o nouă vârstă de pensionare, modificarea cuantumului pensiei și limitarea acestuia la un anumit nivel, un mod diferit de stabilire a bazei de calcul, eliminarea anumitor funcții din calculul vechimilor necesare pentru pensie, impozitarea pensiilor de serviciu etc. Legea a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024.

Potrivit art. XV din această lege, “în vederea aplicării prevederilor prezentei legi, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi instituțiile implicate vor actualiza normele metodologice de aplicare a legislației referitoare la pensiile de serviciu”.

Baza legală privind emiterea hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice în acest domeniu este reprezentată de art. 219 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor care stabilește că: “În vederea aplicării prevederilor prezentei legi referitoare la pensiile de serviciu, se vor emite norme metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Justiției”. Prin urmare, este necesară elaborarea unui nou proiect de hotărâre a Guvernului care să reglementeze toate aspectele procedurale sau necesare în aplicarea legii și care privesc stabilirea, actualizarea, recalcularea și revizuirea pensiilor de serviciu, astfel cum sunt reglementate de Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și de Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2.3 Schimbări preconizate

Având în vedere cele menționate la punctul anterior, prezentul proiect de hotărâre a Guvernului reglementează următoarele:

- Enumerarea exhaustivă a beneficiarilor pensiei de serviciu și a condițiilor ce trebuie îndeplinite, pentru fiecare ipoteză în parte;
- Se stabilesc expres care sunt perioadele ce se iau în considerare în calculul vechimii necesare;
- Se stabilește în mod concret care este cuantumul pensiilor de serviciu pentru fiecare ipoteză reglementată de lege, cu prevederea expresă a sumelor care nu intră în stabilirea bazei de calcul;
- Se reglementează procedura de acordare a pensiei, de la momentul depunerii cererii, documentele ce sunt necesare, până la momentul emiterii deciziei, toate modelele de cereri sau adeverințe-tip fiind prevăzute în anexa la hotărâre;
- În baza dispozițiilor tranzitorii ale Legii nr. 282/2023 și în baza Legii nr. 303/2022 - art. 216 alin. (4) - , proiectul reglementează situația recalculării pensiilor după cum urmează:
 - Persoanele care au decizii de pensionare emise până la data de 1 ianuarie 2024 pot solicita casei teritoriale de pensii competente recalcularea pensiei de serviciu, prin majorarea cuantumului pensiei de serviciu cu câte 1% pentru fiecare an întreg care depășește vechimea de 25 de ani. Dacă la stabilirea inițială a pensiei a fost avută în vedere o vechime mai mare de 25 de ani, pensia de serviciu se majorează cu câte 1 % doar pentru fiecare an întreg care depășește vechimea utilizată la stabilirea pensiei. Această recalculare se aplică, în baza art. III alin. (1) din Legea nr. 282/2023 care reprezintă o normă specială în raport cu art. 216 alin. (4) din Legea nr. 303/2022 (norma generală în materie); deși normele nu se referă expres la cuantumul „net” al pensiei, prin modul de calcul al majorării de 1% astfel cum este stabilită prin norme se majorează în fapt cuantumul „net” al acesteia, așa cum prevede legea, rezultatul final al recalculării fiind același. În acest fel, reglementarea primară primește eficiență deplină atât din perspectiva respectării art. III alin. (1) din Legea nr. 282/2023, cât și din aceea a conformării la dispozițiile legale incidente în materie fiscală.
 - Recalcularea prevăzută la art. 9 și 11 din proiect are ca temei art. 216 alin. (4) din Legea nr. 303/2022 și reglementează situația persoanelor care îndeplinesc condiția de vechime minimă pentru pensionare, dar nu sunt eliberate din funcție după stabilirea pensiei de serviciu, continuându-și activitatea, precum și situația persoanelor care îndeplinesc această condiție de vechime anterior datei de 1 ianuarie 2024, dar nu sunt eliberate din funcție după stabilirea pensiei de serviciu, continuându-și activitatea.
- În baza art. V din Legea nr. 282/2023, proiectul reglementează detaliat procedura de actualizare a pensiilor de serviciu, actualizare care se face din oficiu, la momentul când crește indemnizația de încadrare brută lunară pentru magistrații în activitate, cu același grad, gradație, funcție, pe baza unor adeverințe individuale emise de ordonatorii de credite.

- Se reglementează procedura stabilirii pensiei de invaliditate și a celei de urmaș, în condițiile legii;
- De asemenea, în acord cu dispozițiile legii generale a pensiilor din sistemul public care rămâne dreptul comun în această materie, se reglementează procedura revizuirii pensiei de serviciu, care intervine în cazul în care, ulterior stabilirii sau actualizării pensiei de serviciu, se constată diferențe între sumele stabilite și/sau plătite și cele legal cuvenite;
- Sunt instituite dispoziții privind modul de stabilire și procedura de acordare și calcul al pensiilor de serviciu ale judecătorilor Curții Constituționale, în baza Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale;
- În acord cu art. III alin. (2) din (3) din Legea nr. 282/2023, persoanele cărora le-au fost emise decizii de pensionare până la data intrării în vigoare a Legii nr. 282/2023, se consideră că îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru a beneficia de pensia de serviciu în quantumul stabilit prin aceste decizii potrivit reglementărilor anterioare intrării în vigoare a acestei legi. Aceleași dispoziții se aplică și persoanelor care au decizii de pensionare emise după data intrării în vigoare a Legii nr. 282/2023 în baza unor cereri înregistrate la casele de pensii înainte de data intrării în vigoare a acesteia, precum și celor care îndeplinesc condițiile de pensionare până la data intrării în vigoare a Legii nr. 282/2023, în cazul acestor persoane fiind aplicabile reglementările legale anterioare datei de 1 ianuarie 2024, inclusiv în ceea ce privește procedura de acordare a pensiei de serviciu, în condițiile stabilite prin prezentele norme metodologice.

2.4 Alte informații

Secțiunea a 3-a:

Impactul socioeconomic

- 3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ
- 3.2 Impactul social
- 3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului
- 3.4 Impactul macroeconomic
 - 3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici
 - 3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat
- 3.5. Impactul asupra mediului de afaceri
- 3.6 Impactul asupra mediului înconjurător
- 3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării
- 3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile
- 3.9 Alte informații

Secțiunea a 4-a:

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2					7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. alte transferuri						
iv. active nefinanciare						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. alte transferuri						
iv. active nefinanciare						

b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8 Alte informații						

Secțiunea a 5-a:

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

- 5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
- 5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
- 5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).
 - 5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE
 - 5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
- 5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
- 5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
- 5.6 Alte informații

Secțiunea a 6-a:

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

- 6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
- 6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.
- 6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale
- 6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative
- 6.5 Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ a fost avizat de Consiliul Superior al Magistraturii, prin Hotărârea Plenului nr. , de Consiliul Economic și Social, prin Avizul nr. și urmează a fi avizat de Consiliul Legislativ.

6.6 Alte informații

Secțiunea a 7-a:

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ
Proiectul a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu completările ulterioare, la data de 5 martie 2024.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualele impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Secțiunea a 8-a:

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

8.2 Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a dispozițiilor în materia pensiilor de servicii din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale pe care îl supunem atenției Guvernului României, spre adoptare.

Alina-Ștefania GORGHIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Avizăm favorabil:

Simona BUCURA-OPRESCU

MINISTRUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE